

Catfishing

Problemstilling

Hvad er motivet for at folk er på nettet med falske profiler? Og hvilke konsekvenser har det.

Introduktion & teoretisk belæg

Catfishing er en praksis, hvorpå en person opretter en falsk online identitet for at narre andre mennesker til, at tro de er nogen, de i virkeligheden ikke er. Dette kan ske på en række forskellige platforme, herunder dating apps, sociale medier og andre fora. Catfishing er et stigende problem i den digitale tidsalder, hvor det er blevet nemmere end nogensinde før at kommunikere med fremmede online. I denne rapport vil vi undersøge catfishing som et fænomen, herunder dets årsager samt konsekvenser.

Hvis man kigger på selve ordet "catfish", så har det to definitioner, nemlig "*any of an order (Siluriformes) of chiefly freshwater stout-bodied scaleless bony fishes having long tactile barbels*" og "*a person who sets up a false personal profile on a social networking site for fraudulent or deceptive purposes*". Umiddelbart har de to definitioner intet med hinanden at gøre, men det har de i realiteten. Før år 2010, betød catfish kun én ting, og det var i relation med at fiske. Det ændrede sig i 2010, da der kom en dokumentarfilm ud med selv samme navn.

Hele filmen handler om Nev Schulman, som bliver catfished af en midaldrende kvinde. Hele dokumentaren opbygger spænding og undren, hvor man mod enden følger Schulman konfronterer kvinden. Her møder Schulman også kvindens mand, som endte med at være den som tilfældigvis kom på termet catfish, da han udtalte følgende: "*They used to tank cod from Alaska all the way to China. They'd keep them in vats in the ship. By the time the codfish reached China, the flesh was mush and tasteless. So this guy came up with the idea that if you put these cods in these big vats, put some catfish in with them and the catfish will keep the cod agile. And there are those people who are catfish in life. And they keep you on your toes. They*

keep you guessing, they keep you thinking, they keep you fresh. And I thank God for the catfish because we would be droll, boring and dull if we didn't have somebody nipping at our fin."

Selvom det at catfishe er et relativt nyt fænomen, og lidt et symptom på internettets udbredelse, så er det ikke en helt ny ting, som sådan. Helt tilbage i 1959, udgav canadiske sociolog Erving Goffman bogen *"The Presentation of Self in Everyday Life"*, hvor han kommer ind på sine egne teorier blandt andet, front- og backstage.

Front- og backstage skal forstås på den måde, at mennesker spiller en rolle foran hinanden ligesom til en teaterforestilling. Front stage er når vi træder ind på "scenen" og i det, tilpasser vi den sociale sammenhæng og kontekst, da der er "publikum" (andre mennesker) til stede. Frontstage er med andre ord den sociale adfærd, som præges af individets opfattelse af forventninger, normer og generelle sociale krav. Frontstage går også ind og præger den adfærd, man viser i offentligheden.

På selv samme tid, er der også backstage. Backstage er det private rum, som ofte er ens eget hjem. Det er et sted, hvor man kan slappe af, hvile sig, og være sin egen autentiske person. Dermed er backstage det modsatte af frontstage. Man kan på mange måder argumentere for, at ens online tilstedeværelse er en blanding af de to. Dette sætter Joshua Meyrowitz, professor i kommunikation og medieforsker, ord på da han forklarede dette med termet "middlestage". Middlestage er det stadie mellem front- og backstage, som ofte ses på nettet. Her kan man kommunikere med omverden, hjemme fra sin egen stue. Man kan altså ligge private ting ud i det offentlige rum, uden et stort postyr. På mange måder passer middlestage perfekt til det at catfish, da begge fænomener opstod omkring samme tid.

Empiri

På Reddit har vi opdaget en række Reddit-posts, hvor enkelte individer deler deres personlige erfaring som catfishers. Herigennem beskriver disse individer deres mentale processer, motiver, samt de efterfølgende konsekvenser, som det har haft på deres liv senere hen.

Gennem disse post blev der observeret, at størstedelen af disse individuelle udtrykker en følelse af dårlig samvittighed og skyld, som følge af deres handlinger. Disse følelser er beskrevet som en eftervirkning af at have ført en falsk identitet, og manipuleret med andre mennesker på nettet. Det er også tydeligt, at nogle havde en dybere motivation bag deres handlinger, heriblandt lavt selvværd og dårligt selvtillid. Dette ser vi bl.a. i reddit postet "Why I Catfished (And Why I Stopped)", hvor en person beskriver hans oplevelse som catfisher, og hvordan det startede. Han understreger flere gange, at han aldrig har været glad for sig selv og sit liv: *"It started when I was around 15, and overall, I hated myself. I hated my life"* - her påpeger personen at det hele startede for ham, i en periode hvor han var udfordret med sit selvbillede. Derudover fortæller han, at han egentlig oprettede en falsk profil for at skabe nye venskaber, men endte med at falde for nogle af dem og komme i forhold. Dette var i en lang periode det bedste han havde følt, men han indså hurtigt at det var hele blot var en facade og uvirkeligt: *"But I started to realize that was selfish. Because whether they were happy talking to me, at the end of the day Connor didn't exist. I wasn't Connor, but Connor was me."* - han erkender at hans falske identitet er egoistisk overfor dem han skriver med, og at de ikke kender ham for den han i virkeligheden er, men for den han har opdigtet.

Han ender ud i et forhold, som betyder meget for ham. Han beskriver det som det længste forhold han nogensinde har været i, og kærligheden vokser stort mellem dem: *"I'd been dating this one guy for awhile. All the relationships before hadn't last that long. But this one... he was really important to me. I loved him, and now beyond my own self confidence issues, I wanted to be Connor for him. I wanted to be the man he loved, be the man he wanted me to be."* - her tydeliggøres kærligheden han følte, samt den dårlige samvittighed han gik med, ved tanken om at han ikke var den person som han udgav sig for. I reddit-postet belyser han de konsekvenser det har haft for ham, samt de tanker han stod tilbage med: *"I didn't even know myself anymore. I was an empty husk of myself, that just held the persona of someone I wasn't. I'd dragged all these people through all this because I didn't love myself."* - ved dette citat forstår vi nogle af de efterfølgende konsekvenser det har haft for ham som catfisher. Han nævner bl.a. at han ikke kendte sig selv, og at han følte skyld for at have "trukket" så mange personer ind i det.

Der er også nogle der catfisher folk bare for at ende med at komme sammen med dem, dette ser vi bl.a i reddit postet "*I catfished my now fiancé several times before we got together*". Her er der en person, som har catfishet sin forlovede, før de overhovedet var sammen. Denne mand, som var den som catfishede, havde lært om catfishing 10 år før dette reddit post blev lagt op. I hans situation, havde gået i gymnasiet med sin forlovede, og altid haft et godt øje til hende men aldrig gjort noget ved det. Efter at have catfished mange kvinder igennem mange år, faldt han over hendes profil under corona pandemien. Herfra begyndte han at catfish hende i omkring to måneder, "*I spent about 2 months catfishing her on one account, getting to know her and her life / interests better and then ghosted her, catfished her with a different account right after that for about a month and then ghosted her again.*". Her ser man hvor han catfisher sin nuværende forlovede i 2 måneder også ghostet hende, og begyndt igen i en måned og sådan fortsatte det i lang tid. Her kan man også se, at det som et trick for at få hendes opmærksomhed. Det ender som fortalt med at de bliver forlovede- uden at hun har nogen ide om, at han har catfished og løjet over for hende op til flere gange. Den måde de ender med at møde hinanden, er ved at han tager ned til en tank station på et tidspunkt han ved, at hun vil være der, med en trøje, han ved hun vil kunne lide "*After all that I went to the gas station wearing a band tee of a band she likes, talked to her a bit about them as she rang my stuff up. I messaged her on the site I'd previously catfished her on with my own account and we hit it off.*"

Han befinder sig nu i den situation, hvor han har dårlig samvittighed, da han bor sammen med hende og hendes barn. Han vil gerne indrømme det, og fortælle hende om det, men ved også at der er en stor chance for at det er ovre, hvis han gør det. Han vil på mange måder helst holde det hemmeligt, da han kender til de store konsekvenser, men ved at hvad han har gjort, er forkert.

Her kan man se at catfish kan gøre sådan man får dårlig samvittighed, og i det her tilfælde bliver han nødt til at holde til sig selv, og nu befinder han sig i et forhold, som er opbygget på en løgn.

På en og samme tid, er der også tidligere catfish, som har så dårlig samvittighed, at de faktisk gør en indsats for at færre ender med at blive catfished. Dette ser man fx. i reddit postet "*Safety Tips From A Former Catfish*". Her møder man en pige, som

plejede at catfish mange forskellige, i korte perioder ad gangen. Grunden til at hun ikke holdt kontakten i længere tid end 1-2 uger ad gangen, var sådan at hun ikke skulle blive opdaget- her brugte hun desuden altid en ny "persona". Dette forklarer hun i et svar på opslaget, da hun bliver spurgt om hun nogensinde blev opdaget *"Yes, once while I was trying to stop bc I had gotten lazy about it. I'm sure others were suspicious, but I never used one "persona" for more than 1-2 weeks to avoid that."* Derudover, er der en anden som havde den ide, at alle som catfisher er mænd, men der svarer hun kort, at i hendes tilfælde catfished hun som de piger hun ville ønske hun lignede *"i would catfish as girls i wished i looked like."*

Det bliver beskrevet, at hele pointen ved hendes opslag, er at hjælpe andre sådan at de ikke falder for catfish. Personligt har hun det forfærdeligt med at have bedraget folk, og er derfor kommet frem til, at hun vil forsøge at hjælpe i stedet. I opslaget kommer hun med pointer som at man skal tro på sin mavefornemmelse, lade være med at sende penge, og hvis folk ikke vil videochatte eller ikke har sociale medier, så er der nok noget galt. Derudover kommer hun ind på årsagen til at hun valgte at catfish: *"Personally, looking into my mind and why I catfished isn't a deep, long story. I was an insecure 14 year old girl with undiagnosed depression, anxiety, and bipolar disorder. I let my self get out of control and sought validation in catfishing. It made me feel whole and happy and alive for once. Soon enough, the guilt kicked in, I stopped, and finally got myself help."*

Analyse / Diskussion

Vi har i dette projekt inddraget en teori fra Erving Goffman. Han teoretiserede om, hvordan mennesker opfører sig forskelligt afhængigt af konteksten og situationen. Han påpegede, at vores adfærd varierer alt efter, om vi befinder os på den offentlige "frontstage" eller den private "backstage".

Catfishers bestræber sig hele tiden på at præsentere en falske facade for andre, og holde styr på alle de opdigtede fakta om deres liv. Selvom de gør en indsats for at undgå fejl, sker det nogle gange alligevel. Catfishers ønsker konstant at imponere og præsentere sig selv positivt for andre mennesker. Det viser sig at langt de fleste gør dette i perioder, hvor de er utilfredse med dem selv eller ønsker forandring.

Goffman argumenterede for, at alle mennesker præsenterer sig selv på en bestemt måde i livet. Vi viser ikke altid vores sande selv til andre eller lader dem se os på vores "backstage". Tværtimod forsøger vi at optræde perfekt på vores "frontstage", hvor andre kan betragte os offentligt. Catfishers adskiller sig dog helt markant fra deres sande identitet, og forsøger at fremstå som vidt forskellige mennesker, end de egentlig er. De ønsker at fremvise et perfekt billede af dem selv, og skjule deres sande identitet.

På mange måder passer Goffmans teorier på dét at catfishe, men som beskrevet i indledningen, så er Middlestage en viderebygning af Goffmans teorier. Middlestage passer perfekt til sociale medier helt generelt, netop fordi man deler ud af sin backstage person på en frontstage scene. Manden bag middlestage, Joshua Meyrowitz, argumenterer dog for, at ens online person ikke er den person, som man er i virkeligheden- der opstår derfor en slags falsk backstage, da man selv vælger hvad man vil vise, fra ens liv. På mange måder er sociale medier det perfekte sted at lyve, og være kreativ med hvordan man præsenterer sig selv. Dette ser man blandt andet i reddit postet "*I catfished my now fiance several times before we got together*". Her er der en konkret person, som går ind og catfisher den samme kvinde, mange gange, hvor han så ender op med at blive forlovet med hende. Han på sin vis stalker hende, da han kender både hende og hendes rutiner godt. Dermed ved han præcis hvad han skal have på, hvordan han skal være og hvor han skal være hvornår. Her kan man virkelig se Meyrowitz's middlestage udspille sig. Han catfisher en person som han faktisk kender i virkeligheden, men vælger at lyve og præsenterer sig selv som en han ikke er, og senere hen, når han er sikker på at det er hende han er interesseret i, bruger han sin rigtige Tinder profil. På mange måder, er det svært at sætte finger på hvorfor denne mand catfisher, men det er noget han har gjort i ti år. Det lader ikke til, at han har det så dårligt over det generelt set, kun over for denne kvinde. Her kan man spekulere over, om han har skyldfølelse fordi han ved, at det kan påvirke ham selv negativt og ikke fordi han faktisk er ked af hvad han har gjort.

Hvis man kigger på reddit postet "[Safety Tips From A Former Catfish](#)" og "[Why I Catfished \(And Why I Stopped\)](#)", så er det tydeligt at begge catfishers gjorde det, fordi de var usikre på dem selv. Begge var unge teenagers, som følte, at de ikke var gode nok, som de var. Når de var i deres eget personlige backstage, hadet de hvad de så- og derfor, fandt frem til catfishing. *"In the beginning I just wanted some friends. Some people to talk to. But I realized pretty quickly... I wanted a different life. I didn't just want a different face and name, I didn't want to be myself. So I made up this guy. For the sake of this I'll call him Connor. [...] Obviously I had the same interests, same morals, same opinions, but everything else was a different person"*.

For dem, var det som en pause fra dem selv- en måde at undgå deres egen backstage. Drengen forklarer desuden, at han elskede sin egen catfish persona så meget, at han endte op i en situation, hvor han ikke kunne kende sig selv. Han havde brugt så lang tid på at reelt at være og opfører sig som sin opfundet person at han kom til et punkt, at han ikke vidste, hvem han selv var *"Then it started to break down inside me. I started realizing what I was really doing.[...] I started to realize that was selfish. Because whether they were happy talking to me, at the end of the day Connor didn't exist. I wasn't Connor, but Connor was me. Over the years he became me in a sense. Parts of me changed to be more like him [...] . I started mentally making decisions Connor would make, not myself"*. På mange måder, endte han med at hade sig selv endnu mere, da han nu havde en hel vennegruppe som troede, at han var en person, som han ikke var. De kunne lide hans falske personlighed, ikke ham. Han blev aldrig "opdaget" som catfish, men endte med selv at fortælle sin hemmelighed. Hvis man så kigger på pigen, så havde hun også et dårligt selvværd- men hun snakkede kun med folk kort tid ad gangen, som en taktik som skulle sikre at hun ikke blev opdaget. I sammenligning med den anden teenager, som på sin vis gjorde det for at få venskaber, så gjorde hun det for at drømme sig til et sted, hvor hun så anderledes ud. på baggrund af alt dette, har vi observeret en tydelig sammenhæng mellem vores projekt og teorien vi har anvendt.

Konklusion

Det er svært at svare på, hvad de inderste intentioner er, men ud fra vores empiri samling, kan vi konstatere, at der er lige så mange undskyldninger som der er mennesker. Mange mennesker har mange forskellige grunde til at catfish. Nogle gør det for sjov, nogle gør det for penge og andre værdier, nogle gør det for opmærksomhed, og nogle gør det for at leve i en drømmeverden, hvor de kan lade som om at de er en anden. Ligemeget grunden, så er det bedrag, om man vil det eller ej. Langt de fleste, ender med at få dårlig samvittighed, og indrømme deres fejl, mens andre først får det dårligt, når der kan komme negative konsekvenser ud af det. Lidt som med motiv, så er der også uendelige konsekvenser. I reddit postet "Why I Catfished (And Why I Stopped)", ser man at han mister sig selv undervejs, skuffer en masse mennesker som han holdte af, og ender med at blive forladt af sine venner, da tilliden var væk. På samme tid, kan man kigge på reddit postet "I catfished my now fiancé several times before we got together", hvor der i princippet stadig ingen konsekvenser har været. Men hvis han bliver taget i sin løgn og stalking, kan man antage at hans forlovede ikke bliver glad, og i værste fald forlader ham. På samme tid er deres forhold opbygget på en løgn, og hun er ikke sammen med den mand, hun tror. Der er mange forskellige udfald af konsekvenser, og til tider er det emotionelle konsekvenser, hvor det andre gange er rent økonomisk.

Kilder:

- <https://www.merriam-webster.com/dictionary/catfish>
- <https://www.dr.dk/mitliv/freja-og-hendes-veninde-skriver-til-fyre-fra-falske-profil-er-folk-er-saa-nemme>
- <https://www.dr.dk/mitliv/droemmefyren-var-ren-svindel-sarah-amalie-skrev-me-d-falsk-profil-i-fem-aar>
- <https://www.dr.dk/nyheder/kultur/tema/er-du-virkelig-virkelig>
- <https://secrecyresearch.com/2020/08/13/essay-catfishing-and-the-ocularcentric-how-secrecy-and-visualities-are-interconnected/>
- <https://blogs.scientificamerican.com/anthropology-in-practice/catfishing-the-truth-about-deception-online/>
- <https://fjernleje.filmstriben.dk/film/2917340000/catfish>
- <https://lostinmymind2017.wordpress.com/2017/02/07/catfish-dramaturgy/>
- <https://lostinmymind2017.wordpress.com/2017/02/07/catfish-dramaturgy/>
- https://rucforsk.ruc.dk/ws/portalfiles/portal/57491501/Projekt opgaven._Fuldst%C3%A6ndig.F%C3%A6rdig.pdf
- <https://www.hg.org/legal-articles/catfishing-is-it-considered-criminal-fraud-48440>
- <https://tidsskrift.dk/mediekultur/article/view/1090>
- https://www.reddit.com/r/catfish/comments/11oagle/why_do_people_catfish_a_grindr_story/?utm_source=share&utm_medium=ios_app&utm_name=iossmf
- https://www.reddit.com/r/catfish/comments/en3745/safety_tips_from_a_former_catfish/?utm_source=share&utm_medium=ios_app&utm_name=iossmf
- https://www.reddit.com/r/catfish/comments/nlbibj/why_i_catfished_and_why_i_stopped/?utm_source=share&utm_medium=ios_app&utm_name=iossmf
- https://www.reddit.com/r/catfish/comments/yepkve/i_catfished_my_now_fiance_several_times_before_we/?utm_source=share&utm_medium=ios_app&utm_name=ioscss&utm_content=1&utm_term=1
- https://www.reddit.com/r/catfish/comments/12aq17a/i_catfished_a_group_and_feel_horrible/?utm_source=share&utm_medium=ios_app&utm_name=ioscss&utm_content=1&utm_term=1

- https://www.reddit.com/r/catfish/comments/ggw8p7/i_dont_know_if_this_goes_herei_am_the_cat_fisher/?utm_source=share&utm_medium=ios_app&utm_name=ioscss&utm_content=1&utm_term=1
- https://www.reddit.com/r/catfish/comments/11no5nj/i_catfished_but_fell_in_love_owned_up_still_madly/?utm_source=share&utm_medium=ios_app&utm_name=iossmf
- https://www.reddit.com/r/catfish/comments/11swmth/i_lied_to_my_online_friend_of_10_years_about_my/?utm_source=share&utm_medium=ios_app&utm_name=iossmf
- https://www.reddit.com/r/catfish/comments/nlbibj/why_i_catfished_and_why_i_stopped/?utm_source=share&utm_medium=ios_app&utm_name=iossmf
- https://www.reddit.com/r/catfish/comments/7c11c1/skilledexperienced_catfisher_of_5_years_ama/?utm_source=share&utm_medium=ios_app&utm_name=ioscss&utm_content=1&utm_term=1
- https://www.reddit.com/r/catfish/comments/4e4ar6/ive_been_a_catfish_on_and_off_for_15_years_now/?utm_source=share&utm_medium=ios_app&utm_name=ioscss&utm_content=1&utm_term=1